

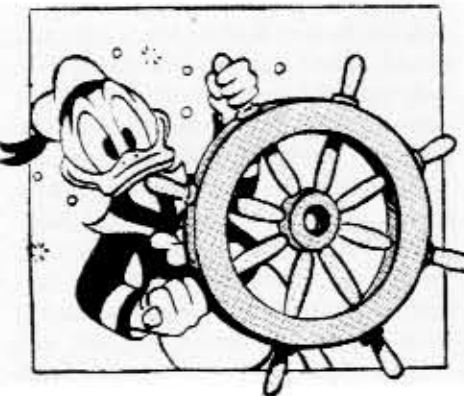

Kuinka Vicar piirtää Aku Ankkaa Chilessä?

Harri Römpötti

Väkilukuun suhteutettuna maailman suosituimman Disney-sarjakuvalehden, suomalaisen *Aku Ankkan*, materiaali tulee tanskalaisen Egmont-yhtiön kautta. Ankkasarjakuvia piirretään kuitenkin ympäri maailmaa. Ahkerin puurtaja on chileläinen Vicar, joka vieraili äskettäin Kemissä sarjakuvapäivillä.

"Asuin Barcelonassa vuosina 1960-75, koska tahdoin päästä piirtämään sarjakuvia. Tein töitä muun muassa Englantiin. Piirsin myös tanskalaista Rasmus-nallea. Vuonna 1971 sain tarjouksen ryhtyä piirtämään *Aku Ankkaa*". Santiagossa vuonna 1934 syntynyt Vicar, oikelta nimeltään Víctor Arriagada Rios, muistellee.

Vicar on siis piirtänyt ankoja tasan 30 vuotta. Hänen Suomen vierailunsa oli osa *Aku Ankka* -lehden 50-vuotisjuhlaa. Kaikkiaan Vicarin arvioidaan piirtäneen ankkaa noin 5000 sivua. Apunaan hänellä on kaksi assistenttia. Käsikirjoituksia Vicar on tehnyt vain pari.

Myös ankkatarinoita laatii leegio käsikirjoittajia ympäri maailmaa. Vicarin toteutettavaksi on osunut kuuluisan lastenkirjailija Mauri Kunnaksen *Aku*-käsikirjoituskokeilu 70-luvulta ja Suomen ainoan ankoja ammattikseen piirtävän Kari Korhosen muutamia tarinoita. Vicar ei yleensä valikoi käsikirjoituksia.

"En halua loukata kirjoittajia hylkäämällä tarinoita. Teen niihin kyllä muutoksia. Saatan lisätä huumoria tai muuttaa loppuratkaisunkin. Yritän pysytellä Carl Barksin perinteissä. Arvostan hänen kertojankykyjään jopa enemmän kuin piirroksiaan."

Kun Vicar ja Barks tapasivat Tanskassa Egmont-yhtiön järjestämässä Disney-piirtäjien tapaamisessa Barksin Euroopan kiertueen aikaan, Barks oli Vicarille ylen kohtelias ja kehui tätä itseään paremmaksi ankkapiirtäjäksi. Vicar on piirtänyt myös pari Barksin tarinan aihetta, mutta ei sentään pärjää mestarille millään tasolla.

Disney-viihde on levinnyt kaikkein laajimmalle maailmassa. Sitä ei 70-luvulla katsottu pelkästään hyvällä. Ajan muoti-termejä oli kulttuuri-imperialismi, jolla tarkoitettiin amerikkalaisuuden, hampu-

riilaisten ja viihteen, leviämistä.

Vuonna 1971, samaan aikaan kun Vicar aloitteli ankojen piirtämistä, hänen chileläiset maanmiehensä Ariel Dorfman ja Armand Mattelart julkaisivat kirjan *Kuinka Aku Ankkaa* luetaan (suom. Love 1980). Siinä anka-sarjakuvat tulkittiin amerikkalaisen kapitalistisen imperialismien sanomaksi.

"Aikoinaan piirsin poliittisia pilakuvia. Sensuurin kanssa minulla ei ole koskaan ollut ongelmia, ei edes sotilasjuntan aikana. Eikä ankoissa ole minun mielestäni poliittikkaa. Ne ovat pelkkää viih-

detä. Minä olen kiitollinen, kun saan piirtää lapsille. Viihdyttämisen ohella ne auttavat heitä oppimaan lukemaan. Ankat käyttäytyvät kuin ihmiset, mutta eläin hahmoisina ne ovat universaaleja", Vicar puolustaa.

Disney-sarjakuvien tulkitseminen propagandaksi onkin ylilyönti, mutta länsimaisia arvoja ne epäilemättä edustavat. Kapitalismi ja muut länsimaiset arvot taas on - nykyisen muoti-termin - globalisaation aikana hyväksytty laajemmin kuin koskaan.

Kulttuuri-imperialismissa amerikkalaisten suuryritysten katsottiin riistävän muun maailman kulutusmarkkinoita. Globalisaatiossa taas entisestään kasva-

neiden ylikansallisten yritysten nähdään riistävän köyhien maiden työvoimaa tuottamalla hyödykkeitä niiden halvoilla palkoilla.

Sympaattinen herrasmies Vicar ei ole riistäjä eikä halpatyövoimaakaan. Tiettävästi eurooppalaiset Disney-kustantamot maksavat tilaamastaan työstä kohtuullista palkkaa kaikkialle maailmaan. Muutoin Disney-sarjakuvien maailmalle levinnyttä tuotantoa voisikin kärkeä kutsua yhdeksi ensimmäisenä globalisoituneeksi liiketoiminnaksi.

Kun tuotteen markkinat leviävät koko Maapallolle, sattuu joskus hassuja. Disneyn sarjakuvia, amerikkalaisista amerikkalaisimpia, ei esimerkiksi tällä hetkellä

julkaista ollenkaan Yhdysvalloissa. Lapsena Vicarkin luki niitä Chilessä, mutta nyt ne eivät juuri pese sikäläistenkään lasten aivoja.

"Sarjakuvien suosio Chilessä on pudonnut. Disneytä tuodaan jonkin verran espanjalaisina painoksina. Suosituinta meillä ovat japanilaiset sarjakuvat, mangat. Paikallista tuotantoa oleva lehti *Condorito* leviää myös muualle Etelä-Amerikkaan", Vicar selittää. ■

Aina jano Kemissä?

Tämänvuotisen Kemissä pohjoismaisen sarjakuvakilpailun pääpalkinnon (10 000 mk) voitti Kati Kovács strippisarjakuvallaan *Vuoteen omat* - ja *vieraat*. Novellisarjan voitti (6 000 mk) ruotsalainen Daniel Ahlgren hevosen ja tytön tarinaa luotaavalla tarinallaan "Tyttö, joka ei saanut postia".

Strippisarjassa toiseksi (3 000 mk) sijoittui ruotsalainen Sven-Bertil Bärnarp ja kolmanneksi (2 000 mk) tanskalainen Ib Kjeltmark.

Novellisarjassa toisen palkinnon (4 000 mk) pokkasi ruotsalainen Samuel Svärd. Kolmas palkinto puolestaan jaet-

tiin suomalaisten Jaana Suorsan ja Ville Salomaan kesken, kullekin 2 500 mk.

Perinteisiä Lempi-patsaita jaettiin tänä vuonna viisi. Lempi Grand Prix'n sai sarjakuvaopettaja ja -piirtäjä Keijo Ahlqvist. Lempi Internationalit puolestaan jaettiin tunnetuimmille ulkomaanvieraille, Vicarille ja Eddie Campbellille. Satunnaisemmin jaettavia Lehti-Lempejä annettiin tänä vuonna kaksi, *Aku Ankka*-lehdelle sekä allekirjoittaneelle.

Sarjakuvantekijät ry:n kolmannen kerran jaetun Vuoden sarjakuvateko-palkinnon sai oopperaryhmä Skaalan Matti Hagelbergin sarjakuvien pohjalta tekemä Marsin mestarilaulajat -ooppera.

Sprintisarjakuvakilpailun ja 1 000 markkaa voitti Jyrki Vainio.

Kaikkiaan 20. Kemissä sarjakuvapäivät olivat monipuolisimmat vähään aikaan. Vicarskaarti oli juhlan kunniaksi muheva: tässä numcrossa haastateltujen Campbellin ja Vicarin lisäksi töitään esittelivät Ben Katchor (Julius Knipf, Jew in New York; kts. Sarjainfo 1/00), vuoden 2000 Angoulêmen grand prix -palkittu Florence Cestac sekä Valhallasta tuttu Peter Madsen. Kemissä taidemuseossa puolestaan olivat esillä Eurooppaa menestyksellä kiertänyt BD@fi-näyttely sekä

Daniel Ahlgren: Tyttö, joka ei saanut postia

Kemissä sarjakuvakilpailun voittajat vuosien varrelta. Lisäksi festivaalilla vieraili epävirallisemmissa merkeissä Kemi-albumistaan suomalaisillekin tuttu kiharapää Jano (kts. Sarjainfo 2/99) - kolmannen kerran peräkkäin.

Sokerina pohjalla oli *Aku Ankka* -tietokilpailu, jossa 6540 osanottajan joukosta karsitut viisi tosiankistia mittelitivät voimiaan muun muassa kysymyksissä "Mikä on Mummo Ankan lemmikkipäsin nimi?" ja "Missä Barksin yli yksisivuisessa sarjakuvassa nähdään *Aku* ilman vaatteita, alasti?"

Kilpailun voitti ylivoimaisesti Tero Kyhyräinen Vantaalta. Hän sai palkinnoksi pienen tynnyrin rahaa eli 10 000 markkaa. Toiseksi sijoittunut Petri Nummela sai siis loogisesti kolmipyörän - ja ajoi sillä ilman päätä!

Ville Hänninen

Kati Kovács: Vuoteen omat - ja vieraat